

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን

ነገረ ማርያም

ነገረ ማርያም

"ለእኛስ ልዩ ናት"

ኢትዮጵያውያን በተለይም ኦርቶዶክሳውያን የተዋህዶ ልጆች የእመቤታችን የድንግል ማርያም ነገር አይሆንልንም፣ የዛሬን አያድርገውና ነገስታቱ ሳይቀር የኢትዮጵያን ሕዝብ ከወላዲተ አምላክ ጋር ያላቸውን ቁርኝት በውል ያውቁ ስለነበረ "ማርያምን አማላጅ ብትልክ ምህረት አላደርግልህም" በማለት እነርሱም ለእርሷ ያላቸውን ፍቅር ከመግለፃቸው ባሻገር የህዝቡን የልብ ትርታ ያዳምጡባት ነበር። ምክንያቱም ልመናዋ፣ ምልጃዋ ፊት የማያስመልስ አንገት የማያስቀልስ ልዩ ነውና።

ከልሂቅ እስከ ደቂቅ ስሟን ሳይጠራ ምስጋናዋን ሳያደርስ በተሰጣትም ቃል ኪዳን ከልጇ እንድታስታርቀው ሳይማፀን የሚውል ኦርቶዶክሳዊ የለም ማለት ይቻላል። በጸሎትና በምልጃዋ የሚታመኑ ወገኖች ከሰይጣን ተንኮል የሚያመልጡ መሆኑ የታወቀ ነው። ከሞት ባሻገርም በገነት የመኖር ተስፋ አላቸው የጣዖታት አዳራሽ እንዲጠፋ ዲያብሎስና ሠራዊቱ መርዛቸው እንዲፈርስና ፈታኝ እንዲፈረድበት ወደ ልጇና ወዳጇ መድኃኔዓለም ክርስቶስ አቅርባ የነበረውን ጸሎት በአድናቆት እናስታውሰዋለን።

በአጠቃላይ ድንግል ማርያም በእኛ በኦርቶዶክሳውያን ልቡና ልዩ ሥፍራ ያላት ከመሆኑም ባሻገር ለእኛ ልዩ ናት ይህም የሆነበት ምክንያት፡-

፩ኛ) በድንግልና የታተመች በመሆኗ

እመቤታችን ጌታን ከመውለዷ በፊት፣ በወለደችም ጊዜ፣ ከወለደችም በኋላ በድንግልና የታተመች በመሆኗ ልዩ ናት። ነቢዩ ሕዝቅኤል ዘላለማዊ ድንግልናዋን ሲያረጋግጥልን "ወደ ምስራቅም ወደ ሚመለከተው በስተውጪ ወዳለው ወደ መቅደሱ በር አመጣኝ ተዘግቶም ነበር እግዚአብሔርም ይህ በር ተዘግቶ ይኖራል እንጂ አይከፈትም። ሰውም አይገባበትም የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ገብቶበታልና ተዘግቶ ይኖራል" አለ። (ሕዝ 44፥1-2)

ጠላይ ከምስራቅ ወጥቶ ጨለማውን ዓለም እንዲያበራ ምስራቅ ያላት የጠላዩ ጽድቅ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ እናት እመቤታችንን ነው። ምክንያቱም ጠላይ ኢየሱስ ክርስቶስ ከምስራቅ ከእመቤታችን በህቱም ድንግልና ተወለዶ ለጨለማው ዓለም ብርሃን ሆኗል። መቅደስም ያለው ማህፀኗን ሲሆን ተዘግቶም ነበር ማለቱ ጌታችንን ከመጠነ ሰው በፊት፣ በጠላት ጊዜ እና ከጠላት በኋላ ድንግል መሆኗን ነው። ይህንንም ነቢዩ ኢሳይያስ በበለጠ ሲመሰክር "ድንግል ትግላችሁ ልጅም ትወልዳላችሁ ስሙንም አማኑኤል ብላ ትጠራዋለች።" (ኢሳ 7፡14) በማለት በጠላት ጊዜ ድንግል መሆኗን ገልጿል። ይህ በር ተዘግቶ ይኖራል እንጂ አይከፈትም ማለቱ እመቤታችን ጌታን ከወለደችም በኋላ ድንግል ሆና እንደምትኖር ያረጋግጣልናል። እርሱንም ከወለደች በኋላ በማህፀኗ ፍጡር ሊቀመጥ ሊወለድ እንደማይችል ሲናገር ሰውም (ሩቅብዕሲ) አይገባበትም ምክንያቱም የእስራኤል አምላክ መድኃኔዓለም ተግባር ተባብሮናል። በሰማይ በጽርሐ አርያም በኪሩቤል ዙፋን ላይ ፍጡር እንደማይቀመጥበት ሁሉ ማለት ነው። ዘላለማዊት ድንግል "እህቴ ሙሽራ የተቆለፈ ገነት የተዘጋ ምንጭ የታተመም ፈሳሽ ናት" (መኃ 4፡12) ብሎ ንጉስ ሰሎሞን ከመዝሙር ሁሉ በሚበልጥ መዝሙሩ እንዲመሰገንና በመሆኑም እመቤታችንን ልዩ የሚያደርጋት ድንግል ወእም መሆኗ ነው። ድንግልናዋንም ከፍጡራን ሁሉ ልዩ የሚያደርገው ፍጡራን ድንግል ቢባሉ በሥጋ ብቻ ነው። ማንም በሃሳብ ሊነጻ እይችልምና። እመቤታችን ግን በሃሳብም በግብርም በመናገርም ድንግል ናት። ስለዚህም ነው ወንጌላዊው ቅዱስ ሉቃስ በወንጌል "በስድስተኛው ወር መልአኩ ገብርኤል ናዝሬት ወደምትባል ወደ ገሊላ ከተማ ከዳዊት ወገን ለሆነው ዮሴፍ ለሚባል ሰው ወደ ታጩኛ ወደ አንዲት ድንግል ከእግዚአብሔር ዘንድ ተላከ" በማለት የጻፈው (ሉቃ 1፡26) ጠቢቡ ሰሎሞን "ርግቤ መደምደሚያዬም አንዲት ናት" መኃ 6፡9 እንዲለ እመቤታችን "አንዲት" ብቸኛና ተወዳዳሪ ተነፃፃሪ የሌላት ከፍጡራን ወገን ተመሳሳይ የሌላት መልዕልተ ፍጡራን መትህተ ፈጣሪ በመሆኗ የተለየች ናት።

፪ኛ) የተመሰገንች በመሆኗ ልዩ ናት

ነቢዩ እግዚአብሔር ቅዱስ ዳዊት "ለቅዳሽ ምስጋና ይገባል" እንዲለ በዝማሬው (መዝ 32፡1) የእግዚአብሔር ሰዎች ለተባሉ ለቅዳሽ ለቅዳሳን የፀጋ ምስጋና እንደሚገባ ያስረዳናል። ስለዚህም ለቅዳሳን አምላክ እናት ለሆነችው ለእመቤታችንም እንደምን ምስጋና አይገባት? ከእርሷ በላይ ከፍጡራን ወገን በርህራሄ በቅንነት ማን ይወዳደራል? ጽድቅ ሰው ለእንስሳው ነፍስ ይራራል ባለው መሠረት ለተጠማ ውሻ ውሃን ያጠጣች ለተጨነቁ ለተቸገሩ ለምና የምታሰጥ ናት። (ምሳ 12፡10፣ ዮሐ 2፡1)

ስለዚህም ቅዱሳን መጻሕፍት ለእመቤታችን የምስጋና ሲሰ እንዲላት ይመሰክራሉ። በሰማያውያን ብርሃናውያን ቅዱሳን መላዕክት እንደምትመሰገን ሲያጠይቅ ቅዱስ ገብርኤልን እግዚአብሔር ላከው "ከእግዚአብሔር ዘንድ ተልኮ" ይለናል። ይህ መልአክ በእግዚአብሔር ፊት የሚቆም በስሩም ብዙ መላዕክትን የሚመራና በትጋት ቀንና ሌሊት እግዚአብሔርን የሚያመሰግን ብርሃናዊ መልአክ ነው። ታዲያ በእግዚአብሔር ዘንድ የከበረው መልአክ ያመሰገናት እኛም እንደምን እናመሰግናት? አምላካችን እግዚአብሔር ክብር ምስጋና ይግባውና ክፉና በሳ በሚናገረው አንደበታችን እንደ ቅዱስ ገብርኤል እንድናመሰግናት ፈቀደልን በመሆኑም ተመሰገን ብሎ ማመሰገን ነው፣ አለቃው ካመሰገነ ሠራዊቱም ያመሰግናሉና እመቤታችን በሰማይ በመላዕክት ዘንድ የተመሰገንች ናት ስለዚህም ልዩ ናት።

በምድራውያን ፍጥረታትም እንደምትመሰገን የቅድስት ኤልሳቤጥ ምስክርነት አብነት ይሆናል። እግዚአብሔር ክብር ምስጋና ይግባውና ለመላዕክት የሰጠውን ሃይማኖት ሕጉን ትዕዛዙን ለሚፈፀሙ ሰዎችም በልባቸው አሳድሮባቸዋል (ይሁ

1÷3) ቅዱስ ገብርኤል ገንዘብ ያደረጋት ኃይማኖት በቅድስት ኤልሳቤጥ ውስጥ አለ። እንደ ቅዱስ ገብርኤል እመቤታችንን አመሰግናለች።

ቃሉም እንዲህ ይላል "ማርያምም በዚህ ወራት ተነስታ ወደ ተራራማው ሀገር ወደ ይሁዳ ከተማ ፈጥና ወጣች ወደ ካህኑ ዘካርያስም ቤት ገብታ ኤልሳቤጥን ተሳለመቻት ኤልሳቤጥም የማርያምን ሰላምታ በሰማች ጊዜ ፅንሱ በማህፀኗ ውስጥ ዘለለ። በኤልሳቤጥም መንፈስ ቅዱስ ሞላባት በታላቅ ድምፅም ጮኻ እንዲህ አለች። አንቺ ከሴቶች መካከል የተባረክሽ ነሽ የማህፀንሽም ፍሬ የተባረከ ነው የጌታዬ እናት እመቤቴ ወደ እኔ ትመጣ ዘንድ እንዴት ይሆንልኛል? እነሆህ የሰላምታሽ ድምፅ በጆሮዬ በመጣ ጊዜ ፅንሱ በማህፀኔ በደስታ ዘሎአልና ከጌታ የተነገረላት ቃል ይፈፀማልና ያመነች ብፅዕት ናት" (ሉቃ 1÷39-45)

ቅድስት ኤልሳቤጥ አካሄዷን ከእግዚአብሔር ጋር ያደረገች ጻድቅ ሴት ናት። ጻድቅነቷም በእግዚአብሔር ዘንድ የተመሰከረላት ናት "ሁለቱም ካህኑ ዘካርያስና ኤልሳቤጥ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ነበሩ" (ሉቃ) እንዲሁም የታላቁ ነቢይ የመጥምቀ መለኮት የቅዱስ ዮሐንስ እናት ናት።

ሌላው ልጅን እንደምትወልድ ብስራተ መልአክን የሰማች ቅድስት እናት ናት። ታዲያ በዚች ታላቅ እናት እመቤታችን ተመሰግናለች እጅግ የሚገርመው ከማህፀኗ ፍሬ በፊት እሷን ማመስገኗ ነው። "ከሴቶች መካከል ተለይተሽ አንቺ የተባረክሽ ነሽ" ካለች በኋላ "የማህፀንሽም ፍቴ የተባረከ ነው" አለች። እንዲህ ያናገራት መንፈስ ቅዱስ በቅድሚያ ማንን ማመስገን እንዳለባት ያውቃል። ነገር ግን ለምስጢረ ስጋዌ ለአምላክ ሰው የመሆን ምክንያት መሠረት እርሷ መሆኗን ሲያጠይቅ፣ እንዲሁም ለእርሷ ምስጋና ገደብ እንዳንሰጥ፣ የጌታን ልደት ስናከብር ቅድሚያ ልደታ ለማርያም ማለት እንደሚገባን ሲያስተምረን ነው። ለዚህም ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን ከተአምረ ኢየሱስ በፊት ተአምረ ማርያም እንዲነበብ ማድረግ የቅድስት ኤልሳቤጥን የመስጋና አካሄድን አብነት በማድረግ ነው። የድልን ክብር የተረዳች ይህች ቅድስት እናት በፍጹም ትህትና "የጌታዬ እናት ወደ እኔ ትመጣ ዘንድ እንዴት ይሆንልኛል?" አለች።

ዛሬም የአምላክን እናት ክብር የተረዱ የተዋህዶ ልጆች ሁል ጊዜ እንዲህ ይላሉ። "በቅዱስ ገብርኤልና በቅዱሳን መላዕክት በቅድስት ኤልሳቤጥና በብሩካን ጻድቃን የምትመስገን እመቤት እኛ እንዴት እናመሰግንሽ?" እያሉ ልክ እንደ ቅድስት ኤልሳቤጥ በትህትና ራሳቸውን ዝቅ እያደረጉ ይማጸኗቸዋል። ይህች ቅድስት እናት ስትናገርም "የሰላምታሽ ድምጽ ወደ እኔ ሲመጣ ጽንሱ በማህፀኔ በደስታ ዘሎአልና" አለች። ድምጹ ደስታን እንደሚሰጥ መሰከረች። ዛሬም ድምጹን ምስጋናዋን፣ ቅዳሴዋን፣ ውዳሴዋን የሚሰጡ የተዋህዶ ልጆች ደስ ይላቸዋል ሕዋሳቸቸው ሐሴትን ይሞላሉ የእርሷን ምስጋና የጠሉ ለእነሱ ባይታወቃቸው እንጂ ምንኛ የተሳዱ ናቸው። እግዚአብሔር ከዚህ ነጻ ያውጣቸው በማለት እንጸልያለን።

መኝ በዚህ አበቃና ገና ለመናገር ያልደረሰው የስድስት ወሩ ሕፃን የቅድስት ኤልሳቤጥና የቅዱስ ዘካርያስ ፍሬ መጥምቀ

መለኮት የሐንስ እግዚአብሔር ባወቀ ምስጋናን አቀረበ። ለጌታችን የባህርይ የአምልኮት ስግደት ለእመቤታችን የጸጋ ስግደት ሰገደ። በመጨረሻም ቅድስት ኤልሳቤጥ ከጌታ የተነገረለት ቃል ይፈጸማልና ያመነች ብፅዕት ናት አለች።

የእመቤታችን እምነት ፍጹም ስለነበር፤ በዚህ የተመሰገነች የተለየች እንደሆነች እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ በኤልሳቤጥ ላይ አድሮ መሰከረለት። እስኪ እምነቷ ከፍጡራን ወገን የተለየ ለመሆኑ እያነጻጸርን እንመልከት። ለአብነት የሚሆነን የዘካርያስ ታሪክ ይሆናል ካህኑ ዘካርያስ መልእኩ ልጅ እንደሚወልድ ሲያበሰረው "እንዴት ይሆናል ከባለቤቴ ሙቀት ልምላሜ ተለይቷል እኔም አርጅቻለሁ አለ" እርሱ የሚወልደው ከህጋዊ ሚስቱ ሲሆን የእመቤታችንን ልዩ የሚያደርገው መፅህፈት መውለዷ በግብረ መንፈስ ቅዱስ ከመሆኑም ባሻገር በድንግልና በመሆኑ እጅግ በጣም ልዩ ናት። ካህኑ ዘካርያስ ቢወልድ እርሱን የሚመስል ሰው ነው፣ ምንም እንኳን በማዕረጉና በቅድስና ከሴቶች ከተወለዱት የሚተካከለው ባይኖርም። ()

እመቤታችን ግን የምትወልደው የሰማይና የምድርን ፈጣሪ እግዚአብሔር ወልድን ነው። እርሷ ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር የለም ብላ ስታምን ካህኑ ዘካርያስ ግን ተጠራጥሮ ነበር ስለዚህም በእምነቷ የተመሰከረለት ብፅዕት እየተባለች ትመሰገናለች። እርሷም ሲሶ እንደሚገባት የበለጠ ስትናገር "ትውልድ ሁሉ ብፅዕት ይሉኛል።" አለች (ሉቃ 1÷49) ይህም ኃይለ ቃል እርሷን የማያመሰግኑ ከትውልድ ማለትም ለመንግስተ ሰማያት ከታጩት እንደሚቆጠሩ ያስገነዝባል።

በብሉይ ኪዳን እስራኤላውያን ከፍልስጤማውያን ጋር ሲጋጠሙ ጎልያድን የሚገዳደር ሰው ጠፋ። በዚህ ምክንያት ተጨንቀውና ፈርተው ሳለ የእሴይ ልጅ ዳዊት በእግዚአብሔር ኃይል ታምኖ አምስት ድንጋዮችን ሰብስቦ ሄደ። አንዱን ወርውሮ ሥጋዊ ጠላታቸውን ድል አድርጎ ሲመለስ እስራኤል እየዘመሩ እልል እያሉ እየተቀኙ "ዳዊት እልፍ ገደለ" እያሉ አሞገሱት ይህ ምሳሌ ለሐዲስ ኪዳን ምሳሌ ነበር በጎልያድ የተመሰለ የአዳምን ልጆች ሁሉ የተገዳደረ ዲያቢሎስ ድል የሆነው በድንግል የማህፀን ፍሬ ነው። ስለዚህም እመቤታችን አስቀድሞም አባቷ ዳዊት ያመሰገናት (መዝ 44(45)÷9-17) የሥጋና የነፍስ ጠላቶቻችን የሆኑ አጋንንትን በማህፀን ፍሬ ድል ያደረገችልን ስለሆነች ከዳዊት ይበልጥ ልትመሰገን ይገባታል። እግዚአብሔር በአንተና በሴቲቱ መካከል ጠላትነትን አደርጋለሁ። አንተ ሰቦናውን ትቀጠቅጣለህ የሴቲቱም ዘርም ራስ ራስህን ይቀጠቅጥሃል" (ዘፍ 3÷15) የተባለው ትንቢት ለመፈጸሙ ምክንያት የሆነችውን እመቤት እንደምን እንቀኝላት? እንደምንስ እናመሰግናት? አዳም እንኳ የአጥንቱን ፍላጭ ሔዋንን ሕይወቴ ነሽ ብሎ አመሰገናት ፍጻሜው ግን ተስፋ የሆነችው የሕይወትን ራስ ወልዳ ሰላምን የሰጠችው የሕያዋን ሁሉ እናት ድንግል ማርያም ናት።

እመቤታችን ለእኛም የድኅነታችን ምክንያት ሆናለችና እናመሰግናት እግዚአብሔር "እንደ ልቤ" ብሎ የመሰከረለት ዳዊት ንግስናውን ትቶ ከክብሩ ከልዕልናው ዝቅ ብሎ "ታቦተ ጽዮንን" አመሰግኗል። ታቦተ ጽዮን ደግሞ የአማናዊት ታቦት የድንግል ማርያም ምሳሌ ናት በዚህ ምስጋና የተሳለቀችው ሜልኮል ግን መሃን ሆና ቀረች (2ሳሙ 6÷23)

ዛሬም በአማናዊቷ ጽዮን በድንግል ማርያም ፊት እንዘምራለን። እናመሰግናታለን እናወድሳታለን ከዚህ ጸጋ የሚርቁና

የሚንቁ ግን በመንፈሳቸው ይመክሩ የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ከማፍራት ይከለከላሉ። ስለዚህም እመቤታችን በሰማያውያንም በመድራውያንም በመመስገኗ ልዩ ናት።

፫ኛ) ትንሳኤን ያየች በመሆኗ ልዩ ናት

ከ22ቱ ስነ ፍጥረት መካከል መላዕክትና የሰው ልጆች ህያዋን ሆነው ተፈጥረዋል። ስለዚህ የሰው ልጅ ምንም እንኳን በሥጋ በጊዜው በሞት ቢያንቀላፍም የትንሳኤ በኩር የሆነው ጌታችንን አብነት አድርጎ በእግዚአብሔር ኃይል ለፍርድ ይነሳል።

(ዮሐ 5፥25) ከሰው ልጆች ትንሳኤ ዘጉባኤን የማትጠብቅ እመቤታችን ብቻ ናት። ለዚህም ቅዱስ ዳዊት እንዲህ እያለ ዘምሯል። "በወርቅ ልብስ ተጎናጽፋና ተሸፋፍና ንግስቲቱ በቀኝህ ትቆማለች" ትርጉሙም ንጽሐ ሥጋን ንጽሐ ነፍስን እና ንጽሐ ልቡናን አንድ አድርጋ በተሰጣት ክብር ጸንታ ትኖራለች በቀኝህ ትቆማለች ማለቱም ቀኝ ክብር ነው።

ጌታችን ይህንን ዓለም ለማሳለፍ ሲመጣ በትንሳኤ ዘጉባኤ ጸድቃንን በቀኝ ኃጥአንን በግራ ያቆማቸዋል። እመቤታችን ግን ይህንን እንደማትጠብቅ ሲናገር በቀኝህ ትቆማለች ብሎ እርገቷን ተናገረ (መዝ 44፥9-11)

እንዲሁም በሌላ የዝማቴ ክፍል ቅዱስ ዳዊት "ተንሥእ እግዚአ ውስተ እረፍትከ እንተ ወታቦተ መቅደስከ" አቤቱ ወደ እረፍትህ ተነስ እንተና የመቅደስህ ታቦትም ይላል (መዝ 131፥8-10) አቤቱ ብሎ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን መቅደስም ያለው ሰውነቱን ነው። (ዮሐ 2፥19) ታቦት ያላት እመቤታችንን ነው እረፍት ያለውም መንግስተ ሰማይን ነው። ስለዚህም አቤቱ ሙስና መቃብርን ድል አድርገህ በኃይል በሥልጣንህ ተነሳ በአንተም ኃይልና ሥልጣን እንደ አንተ ማደሪያህ ድንግል ማርያም ወደ ዕረፍትህ ቦታ ትነሳ በማለት ወደ መንግስተ ሰማይ መግባቷን ይገልጻል። መንግስተ ሰማይ በቅድምና የገባች ትንሳኤን የማትጠብቅ እርሷ ናት። ስለዚህም መርህ ለመንግስተ ሰማይ ትባላለች መንግስተ ሰማይ በአማላጅነቷ በቃል ኪዳኗ የምታስገባ ማለት ነው። ለዚህም ቅዱስ ዳዊት (መዝ 44፥15) "ባልንጀሮቿንም ወደ አንተ ያቀርባሉ በደስታና በሐሴት ይወስዱአቸዋል፤ ወደ ንጉስ አልፍኝም ያስገቡአቸዋል። በአባቶችሽ ፈንታ ልጆች ተወለዱልሽ በምድርም ላይ ገዥዎች አድርገሽ ትሾሚያቸዋለሽ"።

እንግዲህ ምን እንላለን? የቃል ኪዳን ልጆቿን ቅዱሳን መላዕክት የደስታ ዕልፍኝ ወደ ተባለች መንግስተ ሰማይ ያስገቧቸዋል። እርሷም አስቀድማ በዚች ምድር የሾመቻቸውን ነፍሳቸውን በሥጋቸው ላይ እንድትገዛ ስልጣን የሰጠቻቸውን ኃላም ይህች ምድር አልፋ የምትተካውን መንግስተ ሰማያትን እንዲወርሱ ስልጣን ትሰጣቸዋለች አለን። ስለዚህም መርህ ለመንግስተ ሰማይ ትባላለች። እስራኤል ዘሥጋ በሲና ሳሉ የመሩበትና የተዳደሩበት ዘንድ ጽላትን

ሰጥታቸው ነበር ታላቁ ሙሴ ያንን ጽላት ተቀብሎ ከተራራ ላይ ሲወርድ ሕዝቡ የወርቅ ጥጃን አስቀርጸው ያመልኩ ነበር ታዲያ ለእግዚአብሔር አምልኮት የሚቀናውም ሙሴ ያንን እነሱ ሲያመልኩ የነበረውን ጣኦት በጽላቱ ወርውሮ ሰበረው። እግዚአብሔርም ድጋሚ ጠርበህ አምጣ እኔም እጽፍበታለሁ አለው። ይህኛም ጽላት በበረሃ ጠላቶቻቸውን ድል እያረገች የኢያሪኮን ግንብ እያረረሰች የዮርዳኖስን ባሕር እየከፈለችላቸው ከፊት ከፊት እየመራች ከነዓን አባቶቻቸው ከተማ እንዲገቡ እደረገች ይህም ምሳሌነቱ አስቀድመው የተሰሩት ሁለቱ ጽላት የአዳምና የሔዋን ምሳሌ። በእግዚአብሔር ዘንድ ጽላቶቹ መዘጋጀታቸው አዳምና ሔዋን የመጀመሪያው የእግዚአብሔር ልጆቹ ፍጡራን መሆናቸውን ያመለክታል የመጀመሪያው ጽላት በእስራኤል ጣኦት ማምለክ ምክንያት እንደተሰበረም አዳምና ሔዋን አምላክነቱን ሸተው ከእግዚአብሔር ጸጋ ተራቁተው ከገነት የመባረራቸው ምሳሌ ነው።

ሁለተኛይቱ ጽላት የእመቤታችን ምሳሌ ናት በሙሴ እጅ መዘጋጀቷ ድንግል ማርያም አዳማዊት መሆኗ ከተቀደሰ ጋብቻ ከሰው ወገን ከሆኑት ከቅዱስ ኢየሩሳሌምና ከቅድስት ሀና በዘር በርካቤ የመገኘቷ ምሳሌ ነው ኃይል አርያማዊት አለመሆኗን ሲያጠይቅ ነው።

በታቦቱ ላይ የእግዚአብሔር ሕግ፣ ቃሉ መዳፈ፣ በእመቤታችን ማህፀንም አካላዊ ቃል በከዊን መጸነሱና ከሥጋዋ ሥጋን ከነፍሷ ነፍስን መንሳቱ ሲሆን፤ በዚች ጽላት እስራኤል እንደተጠቀሙበት የገነት በር ባስከፈተችልን በአማናዊቷ ታቦት በድንግል ማርያም ጸጋ እየተጠቆምን ሠራዊተ አጋንንትን እንቀበላቸዋለን። በኢያሪኮ ግንብ የተመሰለ ኃጢአት መከራን በእርሷ ጸሎት እንጥለዋለን። በባሕር የተመሰለውን ይህንን ክ ዓለምና አስቸጋሪ ዘመን በእመቤታችን ጸሎት ተከልለን እናልፈዋለን። ያኛ ጽላት እየመራቸው ርስት ከነዓን እንደገቡ ለእኛ ለሔዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች አማናዊቷ ታቦት ድንግል ማርያም እየመራች መንግስተ ሰማይ ታስገባናለች ስለዚህም ነው መርህ ለመንግስተ ሰማይ እየተባለች የምትጠራም የምትመሰገንም።

፱ኛ) የእግዚአብሔር የክብሩ መገለጫ በመሆኗ ልዩ ናት

እግዚአብሔር በባሕርይው ክቡር ነው። ለክብሩም ተወዳዳሪ ተነጻጻሪ በአጠቃላይ የሚመስለውም የለም። ይህ ክብሩን በሥራው ይገለጣል (መዝ 18÷1 ፣ ኢሳ 6÷3) ይህ የከበረ ገናና አምላክ በመለኮታዊ ባሕርይው ማንም ሊቀርበው የማይችል ሊያየው የሚበቃ አይኖርምና ዓለምን ለማዳን በወደደና በፈቀደ ጊዜ ከእመቤታችን ከቅድስት ድንግል ማርያም በፍጹም ተዋህዶ ሰው ሆኖ ተወለደ። ይህንን ነገር አስቀድሞ ነቢዩ ኢሳይያስ በትንቢት መነጽር አይቶ "ብርሃንሽ መጥቷልና የእግዚአብሔርም ክብር ወጥቶልሻልና ተነሽ አብረ። እነሆ ጨለማ ምድረ ድቅድቅ ጨለማም አሕዛብን ይሸፍናልና ነገር ግን በአንቺ ላይ እግዚአብሔር ይወጣል ክብሩም በአንቺ ላይ ይታያል። አሕዛብም ወደ ብርሃንሽ ነገስታትም ወደ መውጫሽ ጸዳል ይመጣሉ። (ኢሳ 60÷1-3) ለጊዜው ስለቤተክርስቲያን ቢናገርም ፍጻሜው ግን ስለ እመቤታችን ስለድንግል ማርያም የብርሃን መገለጫ፣ የክብሩ መገለጫ መሆኗን የሚገልጽ ትንቢት ነው።

"በጨለማ የሄደ ሕዝብ ብርሃንን እየ በሞት ጥላ ውስጥም ላሉ (ለአሕዛብ) ብርሃን ወጣላቸው" (ኢሳ 9÷6) ተብሏልና ከማህፀን ጀምሮ ይቆራኙ የነበሩ አጋንንት ድል ስለተመቱ ከእመቤታችን ከድንግል ማርያም ከፀነሱ በፊት ደስ ይበላችሁ አለ በአንቺ ላይ እግዚአብሔር ይወጣል ማለቱም ከድንግል ማርያም የተወለደው ብርሃን እግዚአብሔር ነውና ነው (ኢሳ 9÷6 .ዮሐ 1÷1-14) ክብሩም በአንቺ ላይ ይታያል ማለቱ እመቤታችን በድንግልና ፀንሳ ከድንግልና ጡቷ ወተትን ማስገኘቱ፣ ይህም ለጌታችን ክብሩ የሚነገርበት ታላቅ ተአምር ነው።

አንድም ከእርሷ በነሳው ሥጋ ለዓለም ተገልጾ ድንቅ ድንቅ ተአምራትን አድርጓልና፣ በአማላጅነቷ ጌትነቱን ገልጧልና ነው ይኸም ትንቢት በዶኪማስ ቤት ተፈጽሟል።

ጌታ ኢየሱስ ይህንን የተአምራት መጀመሪያ በገሊላ ቃና አደረገ ክብሩንም ገለጠ ደቀመዛሙርቱም በእርሱ አመኑ። የጌትነቱን የአምላክነቱን መታወቂያ በአጭር ቁመት በጠባብ ደረት ተወስኖ የገለጠው የአምላክ ልጅ አምላክ መሆኑን ለፍጥረቱ በግልፅ ያሳየባት ስለሆነ የተአምራት መጀመሪያ አለው። ይህም በድንግል ማርያም አማላጅነት ተፈፀመ። እመቤታችን አስቀድሞም በነቢያት የጌትነቱ መገለጫ ምልክት እንደምትሆን አናግሮ ነበር (ኢሳ 7÷14) በድንግልና ጸንሳ በድንግልና መውለዷ፣ በተወለደው ለአማኑኤል የጌትነቱ መታወቂያ ነበርና ነው። (ኢሳ 9÷6) አሁንም በሰዎች መካከል ሁሉን ቻይነቱን የሚሳነው የሌለው መሆኑ ለተከተሉት ይገልጻል ዘንድ ተአምራቱን በድንግል አማላጅነት አደረገው ውሃውንም ወደ ወይንጠጅ በመለወጡ ክብሩን ገለጠ፣ ደቀመዛሙርቱም በእርሱ አመኑ ይላል። (ዮሐ 2÷1-11)

እንግዲህ ለሐዋርያት ሃይማኖታቸው ፍጹም እንደሆነ በጌታችን የባሕርይ አምላክነት እንዲያምኑ፣ የተደረገበት ድንቅ ተአምራት የተፈፀመው በእመቤታችን አማላጅነት ነው። ጌታችንም ይህን በማድረግ ክብሩ ተገለጠ ተባለ። እንግዲህ ምን እንላለን እርሱ በባሕርይው ክብር ሆኖ ሳለ በእርሷ አማላጅነት ክብሩ እንዲገለፅ አደረገ። አንድም የማይታየው ባሕርይ ከእርሷ ሥጋንና ነፍሱን ነስቶ በመወለዱ ክብሩን ገለጠ በመሆኑም እርሱ ከእርሷ ተወልዶ እንዲህ በማድረግ ትህትናው ሲደነቅ እመቤታችን ደግሞ ልዕልናዋ ይነገርላታል። ስለዚህም የጌታችንን የክብር መገለጫ ማመን የእርሷን አማላጅነት ማመንና መቀበል ማክበር ነው። ይኸንን ደግሞ አለማመን የጌታችንን ክብር ማቃለል ነው።

በባሕርይው ክብር የሆነ አምላክ ለክብሩ መገለጫ ምክንያት ካደረጋት ለእኛም እንዴት ክብራችን ሞገሳችን ትሆን